

“**โ**อาสารตะกั่วกินไป เอาสายน้ำกินมา” เสียงเรียกร้องจากเด็กๆ ของหมู่บ้านคลิตี้ล่าง ต.ชะแล อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี ดังกึกก้องสถานีรถไฟหัวลำโพง เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงละคร “ชีวิต สายน้ำ ความหวัง” เพื่อบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน

แม้ในความเป็นจริง เด็กๆ อาจไม่รู้ว่สารตะกั่วเป็นภัยต่อชีวิตของเขายังไร แต่เชื่อว่าผู้ใหญ่ที่ได้ฟังคงรู้สึกสะเทือนใจไม่น้อย

หมู่บ้านคลิตี้ล่างเป็นหมู่บ้านของชาวกะเหรี่ยง ที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่วปนเปื้อนในลำห้วยคลิตี้ ซึ่งถูกปล่อยมาจากโรงงานเหมืองแร่ กว่า 10 ปี ที่ชาวบ้านทยอยเจ็บป่วยล้มตายด้วยโรคที่เกิดจากสารตะกั่ว

แม้วันนี้ทางอุทยานจะมีคำพิพากษาให้บริษัท ตะกั่วคอนเซนเตรทส์ (ประเทศไทย) จำกัด เจ้าของกิจการเหมืองแร่ ชดเชยค่าเสียหายกว่า 36 ล้านบาท ให้ชาวบ้านคลิตี้ล่าง แต่พวกเขาก็ยังต้องใช้ชีวิตร่วมกับสายน้ำที่ไม่อาจกินสภาพมาเป็นเหมือนเดิมได้

โครงการ “รถไฟสายสันติภาพ จากชายแดนใต้สู่บ้านคลิตี้ล่าง” เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการรวมตัวของเยาวชนในโครงการ “ค่ายมัจฉาพันธุ์สันติวิธี” รุ่นที่ 3 ของสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล เยาวชนกลุ่มนี้ได้แลเห็นสภาพปัญหาของหมู่บ้านคลิตี้ล่าง จึงอยากเข้าไปช่วยเหลือพร้อมกับต้องการเผยแพร่ข้อมูล วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ของคนจังหวัดชายแดนภาคใต้

แม่ลี้จพันธ์สู้จนตัวถึก

‘3จังหวัดใต้’ พบ ‘คลิตี้ล่าง’

น้องโจ-สุจิตรา

ได้ชัด คือ ความขัดแย้งระหว่างศาสนา แต่อยากทำให้รู้ว่าแม้ต่างศาสนากัน ก็สามารถอยู่ร่วมกันได้

แม้คนอาจจะมองว่าเป็นกิจกรรมธรรมดาทั่วไป แต่

สำหรับพวกเรา คิดว่ากิจกรรมนี้สำคัญมาก เพราะคนเราจะอยู่ในสังคมได้ ต้องได้รับกำลังใจที่ดี

การที่นำน้องจากหมู่บ้าน

โครงการ "รอลีฟายสันติภาพ จากชายแดนใต้สู่บ้านคลิตี้ล่าง" เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการรวมตัวของเยาวชนในโครงการ "ค่ายเมล็ดพันธุ์สันติวิธี" รุ่นที่ 3 ของสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

เยาวชนกลุ่มนี้ได้เห็นสภาพปัญหาของหมู่บ้านคลิตี้ล่าง จึงอยากเข้าไปช่วยเหลือพร้อมกับต้องการเผยแพร่ข้อมูล วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ของคนจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้คนในภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศไทยได้รับรู้เรื่องราวในด้านบวก

ภายในงานจัดเป็นนิทรรศการแสดงผลงานและผลงานของเด็กๆ จากหมู่บ้านคลิตี้ล่าง ซึ่งเคยนำเสนอผลงานในหอศิลป์มาแล้ว โดยผู้เข้าชมงานมีส่วนช่วยเหลือหมู่บ้านคลิตี้ล่าง ด้วยการบริจาคและสนับสนุนผลงานของน้องๆ

พร้อมมีกิจกรรมการแสดงละครบนเวทีของน้องๆ และการแสดงของเยาวชน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ลิกสุธู ระบำรองเง็ง รำโนราห์ และป็นจ๊กสิดัด

สุดท้ายเยาวชนจากหมู่บ้านคลิตี้ล่างกับเยาวชน

น้องๆ จี๋ปายเรียกร้อง

น้องโจ-สุจิตรา

3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมใจกันแสดงปิดกิจกรรม สร้างความประทับใจให้กับผู้ชมเป็นอย่างมาก

น้องโจ น.ส.สุจิตรา พลสวัสดิ์ อายุ 18 ปี โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง 2 จ.ยะลา เล่าว่า สิ่งที่น่าทึ่ง คือ ยากให้คนจังหวัดอื่นรับรู้ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสิ่งดีๆ อยู่ในพื้นที่อาจมีผู้ใหญ่หรือเด็กบางคนมีความคิดที่แตกต่าง ส่วนที่เห็น

ได้ชัด คือ ความขัดแย้งระหว่างศาสนา แต่อยากทำให้รู้ว่าแม้ต่างศาสนา ก็สามารอยู่ร่วมกันได้

แม้คนอาจจะมองว่าเป็นกิจกรรมธรรมดาทั่วไป แต่

สำหรับพวกเรา

คิดว่ากิจกรรมนี้

สำคัญมาก เพราะ

คนเราจะอยู่ในสังคม

ได้ ต้องได้ร้กับกำลัง

ใจที่ดี

การที่นำน้อง

จากหมู่บ้าน

คลิตี้ล่างเข้าร่วมด้วย เกิดจาก 'กลุ่มซัด' ซึ่งเป็นเครือข่ายของค่ายเมล็ดพันธุ์สันติวิธี ได้ลงพื้นที่หมู่บ้านคลิตี้ล่าง พบว่ากำลังประสบปัญหาเรื่องสารตะกั่วในน้ำ และไม่มีไฟฟ้าใช้

หลังจากปัญหาเหล่านี้มาปรึกษากัน เมื่อเดินทางเปิดการแสดงในพื้นที่ต่างๆ แล้ว จึงนำน้องๆ จากหมู่บ้านคลิตี้ล่าง เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมด้วย ทั้งการนำวัฒนธรรมมาเผยแพร่ และนำกำลังใจมามอบให้กับน้องๆ

น้องซีตี-

ดาน น้องซีตี น.ส.อาธิษะห์ มามู อายุ 15 ปี โรงเรียนบ้านเคื่องมายุ จ.นราธิวาส ผู้แสดงป็นจักสิดัด กล่าวว่า ทางโรงเรียนเปิดรับสมัครผู้แสดงและบอกว่าจะให้เยาวชน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาร่วมการแสดง รมงค์รับบริจาคช่วยเหลือหมู่บ้านคลิตี้ล่าง ทุกคนเต็มใจที่จะเข้ามาช่วย เพื่อให้สังคมได้รับรู้ว่าน้องๆ ได้รับผลกระทบ และอยากให้ผู้ใหญ่มาช่วยเหลือรู้สึกดีใจมากที่สุดได้มาแสดงศิลปะการต่อสู้ของชาวมุสลิมให้คนอื่นรู้ และยังได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือน้องๆ ด้วย

น้องพี่ นายฮานาฟี ปากา อายุ 18 ปี โรงเรียนราช

เด็กคลิตี้

ทั้งการแต่งกาย การรำ พร้อมสร้างความมั่นใจให้เด็กอยากแสดงออกมากขึ้น

“การที่น้องๆ เล่าเรื่องราวที่เกิดจากชีวิตจริงไม่ใช่เรื่องสนุก มันเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นความตายของพวกเขา เป็นเหมือนเสียงสะท้อนสุดท้ายของเยาวชนในชุมชนคลิตี้ล่าง ที่ต้องการสื่อสารไปสู่สังคม หน้าที่ของเราคือ

ประชาชนเกาะหี 40 จ.ปิตตานี กล่าวว่าจะไม่เกษียณมาก่อนว่าจะได้มาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือน้องๆ หมู่บ้านคลิตี้ล่าง

ที่เข้าร่วมโครงการค่ายเมล็ดพันธุ์สันติวิถี เพราะเมื่อก่อนเป็นเด็กหัวรุนแรง จึงต้องการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ตัวเอง พอมีโอกาสได้เข้าไปในหมู่บ้านคลิตี้ล่าง เมื่อจะไปเล่นน้ำน้องๆ ก็บอกว่าในน้ำมีสารตะกั่ว ซึ่งทางรัฐบาลบอกว่าจะช่วยเหลือ แต่ไม่สามารถทำได้ เพราะในน้ำมีสารตะกั่วเยอะมาก

น้องๆ ต้องใช้ชีวิตกับลำห้วยคลิตี้ที่ปนเปื้อนสารตะกั่ว ทั้งกิน ทั้งอาบน้ำ

“ผลกระทบที่เกิดขึ้นทำให้น้องบางคนมีสภาพหัวใจ ตาบอด และสะสมมากๆ อาจถึงขั้นเสียชีวิต จึงรู้สึกเสียใจมาก เลยกลับมาคิดว่าปัญหาของเขาใหญ่กว่าของเรา แม้ในพื้นที่จะมีการยิงกันหรือวางระเบิดเป็นครั้งคราว แต่น้องๆ ต้องใช้ชีวิตกับสารตะกั่วอยู่ทุกวัน ตอนนี่จึงรู้สึกดีใจมาก ไม่คิดว่าจะได้มาแสดงที่นี่ ซึ่งเป็นเวทีใหญ่มากสำหรับผม แล้วผมก็เต็มใจกับการแสดงมาก เพื่อต้องการให้กำลังใจกับน้องๆ อยากจะฝากถึงพ่อแม่พี่น้องทางบ้าน ให้ร่วมบริจาคเสื้อผ้า หนังสือเรียน และถ้าเป็นเงินก็จะดีมาก เพื่อช่วยเหลือน้องๆ หมู่บ้านคลิตี้ล่าง ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น” น้องฟีกกล่าว

น้องทิพย์-จันทิพย์

น้องทิ จ.ญ.จันทิมา

ทำให้เด็กๆ สามารถบอกเล่าผ่านการแสดงละครได้ โดยหวังว่าคนในสังคมน่าจะได้รับรู้วิถีชีวิตและสิ่งที่เกิดขึ้นกับคนในหมู่บ้าน ซึ่งพวกเขาไม่ได้เป็นคนทำให้เกิด” อาจารย์อ้อกล่าว

แม้ว่าผู้ที่อยู่ต่างถิ่นเห็นถึงอันตรายจากสารตะกั่วในพื้นที่ แต่เยาวชนในหมู่บ้านคลิตี้ล่างเอง กลับรับรู้ถึงผลกระทบน้อยมาก เนื่องจากไม่สามารถเรียนรู้หรือได้รับการศึกษาที่ได้อย่างเช่นคนในเมืองได้

น้องทิ จ.ญ.จันทิมา นาสวนนกนก อายุ 13 ปี อาศัยอยู่ในชุมชนคลิตี้ล่างมาตั้งแต่เกิด แต่เพิ่งรับรู้เรื่องราวจากข่าวและคนในหมู่บ้านได้ไม่นาน ถึงแม้ว่าน้องๆ จะรู้ว่าสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้จะทำให้เป็นโรคและทำให้ตาบอด

แต่น้องๆ ก็ยังเล่นน้ำทุกวัน และบอกว่าที่ผ่านมาน้ำไม่เคยมีใครเข้ามาช่วยเหลือเลย

ชิตี-อาอิซะห์

อาจารย์เอ -ไพบูลย์

น้องพี-อานาพี

นายไพบูลย์ โสภณสุภาพ หรือ อาจารย์เอ คณะศิลปกรรม สาขาดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้ฝึกสอนการแสดงให้เด็ก ๆ หมู่บ้านกลิตีล่าง กล่าวว่า เริ่มแรกอยากให้เด็กได้เรียนรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นในหมู่บ้าน

เพราะเด็กบางคนยังไม่รู้ว่าสารตะกั่วเป็นอย่างไร จึงไม่มีความกลัวและยังกระโดดน้ำเล่นกันเหมือนเดิม เราจึงเข้าไปสร้างกลุ่มขึ้นมา จัดกิจกรรมให้เด็กไปสำรวจจนที่ได้รับผลกระทบจากสารตะกั่ว จึงเด็กให้ลุกขึ้นมาสื่อสารผ่านละคร ด้วยการฝึกให้เด็กร้อยเรียงเรื่องราว โดยการเขียนบทละครเอง

เพื่อให้เด็กแสดงในสิ่งที่เขาคิดค้นของเขา

ส่วน น้องทิพย์ ด.ญ.จันทิพย์ นาสวนทัศนีย์ อายุ 13 ปี กล่าวว่า พ่อแม่ไม่ได้บอก จึงรู้แค่ว่าสารตะกั่วทำให้เป็นโรคหลายอย่าง กว่าจะหายต้องใช้เวลานาน ก็กลัวว่าจะเป็นโรค แต่ยังกินน้ำและเล่นน้ำทุกวัน น้องทิพย์ยังพูดทิ้งท้ายไว้ว่า "อยากให้เขาเอาน้ำดีขึ้นมา"

แม้สิ่งที่พวกเขาเรียกร้องอาจจะไม่สามารถแก้ไขได้ในเวลาอันสั้น แต่สิ่งสำคัญที่พวกเขาต้องการในเวลานี้ คือ ความเข้าใจและกำลังใจจากคนในสังคม

ชลระดา หมื่นไธสง